

T.C.
YARGITAY
21. Hukuk Dairesi

ESAS NO : 2015/4884

KARAR NO : 2016/5141

YARGITAY İLAMI

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 18. İş Mahkemesi
TARİHİ : 11/11/2014
NUMARASI : 2013/117-2014/499
DAVACI : Mahmut Melih Taşkın Vek. Av. Ali Küver
DAVALILAR : 1-Sosyal Güvenlik Kurumu Vek. Av. Hüseyin Ultav
2-Alışan Uluslararası Taşımacılık Ve Ticaret A.Ş. Vek. Av. Bahar Süt

Davacı, davalılardan işverene ait işyerinde 2.8.2000-20.10.2012 tarihleri arasındaki çalışmalarının ve eksik gösterilen sigorta primine esas kazancının tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün davalılar vekillerince temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Ferda Beder tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

KARAR

Dava, 02/08/2000-22/10/2002 tarihleri arasında davalı işyerinde tır şoförü olarak çalışan davacının asgari ücret ve sefer başı ödeme kalemlerine göre çalışmasından dolayı eksik gösterilen sigorta primine esas kazancının tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, ilâmında belirtildiği şekilde davanın kabulüne karar verilmiştir.

Uyumsuzluk davacının tır şoförü olarak çalıştığı dönemde asgari ücretin haricinde sefer başına aldığı harcırah (yolluk, sefer parası...vs.) miktarının prime esas kazançlar arasında sayılıp sayılmayacağı noktasında toplanmaktadır.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davalı işyerinin uluslararası taşımacılık mahiyetinde 1029346 sicil numarası ile Kanun kapsamında olduğu, davacı adına 02/08/2000-22/10/2002 tarihleri arasında asgari ücret üzerinden hizmet bildiriminde bulunduğu ve davacı tarafından davalı aleyhine açılan işçi alacağı dosyasında tır şoförünün asgari ücret ile çalışmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu belirtilerek, her yurtdışı sefer için davacıya verilen sefer harcırahı, sefer primi, tehlikeli yük ve grupaj ücreti miktarı da ücrete esas alınarak tazminata hükmedildiği anlaşılmaktadır.

Hizmet veya ücret tespitine yönelik davalarda, davacının çalışmasının gerçekliği, işin ve işyerinin kapsam ve niteliği dikkate alınarak, ücretinin ve davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına, davalı işveren tarafından ödenen ve ödenmesi gereken primlerin miktarının belirlenebilmesi amacıyla, prime esas kazancın tespitinde, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Davanın niteliği gereği, çalışma olgusunun her türlü delille ispatlanabilmesine karşılık ücretin ispatında bu denli bir serbestlik söz konusu değildir. Çalışma olgusunun her türlü delille kanıtlanması olanağı bulunmakla birlikte; Hukuk Genel Kurulu'nun 2005/21-409 Esas. 2005/413 Karar sayılı kararında da belirtildiği üzere ücret alma iddialarının yazılı delille kanıtlanması zorunluluğu bulunmaktadır. HMK. 200. maddesi, Bir hakkın doğumu, düşürülmesi, devri, değiştirilmesi, yenilenmesi, ertelenmesi, ikrarı ve irfasi amacıyla yapılan hukuki işlemlerin, yapıldıkları zamanki miktar ve değerleri iki bin beş yüz Türk Lirasını geçtiği takdirde senetle ispat olunması gerekir. Bu hukuki işlemlerin miktar ve değeri ödeme veya borçtan kurtarma gibi bir nedenle iki bin beş yüz Türk Lirasından aşağı düşse bile senetsiz ispat olunamaz, demekle, Kanunda ispat sınırı olarak gösterilen belli tutarı

aşan hukuki işlemler ve senede karşı olan iddialar kural olarak yalnız senetle ispat edilebilir. Bu kaidenin istisnaları bulunmakta olup somut olayda ise bir istisna bulunmamakla birlikte senetle ispat şartı geçerlidir. Bir hukuki işlemin senetle ispatının gerekip gerekmediği o hukuki işlemin tümünün değerine göre belirlenir. Buna göre de, Ücret miktarı HMK'nun Geçici 1. maddesinin ikinci fıkrası delaletiyle HUMK 288. maddesinde (6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 200.maddesi) belirtilen sınırları aşıyorsa, tespiti gereken gerçek ücretin; hukuksal geçerliliğe haiz olarak düzenlenmiş bulunmaları kaydıyla, işçinin imzasının bulunduğu aylık ücreti gösteren para makbuzları, banka kayıtlar, ticari defter kayıtları, ücret bordroları gibi belgelerle ispatı mümkündür. Yazılı delille ispat sınırın altında kalan miktar içinse tanık dinletilebilir. Tespiti istenen miktar sınırı aşıyor olsa bile varlığı iddia edilen çalışmanın öncesine ve sonrasına ait yazılı delil başlangıcı sayılabilecek belgeler bulunuyorsa da tanık dinletilmesi mümkündür. 506 sayılı Kanun'un 78.maddesinde prime esas günlük kazançların alt ve üst sınırlarının ne olacağı gösterilmiştir. Günlük kazancın alt sınırı HMK'nun 288. (HMK m. 200) maddesinde belirtilen sınırı aşıyorsa, ücretin yazılı delille saptanması gereğinin pratikte bir önemi kalmayacaktır. Zira 506 sayılı Kanun'un 78.maddesine göre, "...günlük kazançları alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden hesaplanır" ücretin alt sınırla tespit edilen miktardan fazla olması halinde ise, günlük kazancın hesaplanmasında asgari ücret esas alınır.

Davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı Yasanın 29/07/2003 tarih ve 4958 sayılı Yasanın 36. maddesi ile değişik 77/2. maddesinde "Şu kadar ki, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz. Bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur." hükmü yer almaktadır.

506 sayılı Yasa'nın 77. madde 1. fıkrasında prim hesabında göz önünde tutulacak kazançlar belirtilmiş, 2. fıkrasında ise bunun istisnaları gösterilmiştir. Fıkarda ifade edildiği biçimde yolluklar prim hesabında nazara alınmazlar ve prime tabi tutulmazlar. Bu ödeme ücret ve benzeri ödemelerden tamamen farklı nedenlere dayanır. İşin karşılığı olmaktan ziyade işçinin görevi sırasında ihtiyaçlarını (otel, yemek vs. ihtiyaçları) karşılama amacına dayalıdır.

Harcırah (yolluk) işçinin görevli bulunduğu yerden başka yerlere geçici görevle gönderilirken yapacağı ek masrafa karşılık yapılan ödemeler olup, davalı işyeri tarafından her sefer için yapılan ödemelerin bu mahiyette kaldığı şüphesizdir. Çünkü davalı işyeri davacıya ücreti dışında sefer başına ödeme yaparken asıl amacı davacının yapacağı ek masrafları karşılamak olup, onun ücretini artırmak gibi bir amaç içinde değildir.

Mahkemece, yukarıda açıklanan esaslar doğrultusunda davacıya yapılan ödemelerin 506 sayılı yasanın 77. maddesinin 2. fıkrasında belirttiği şekilde yolluklar kapsamında kalması nedeniyle prime esas kazançlar arasında sayılamayacağı göz önünde bulundurularak davanın reddi yerine yazılı şekilde hüküm kurması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin ve davalı işveren vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde temyiz edenlerden Alışan Uluslararası Taşımacılık Ve Ticaret A.Ş. 'ne iadesine 24/03/2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mesut BALCI	B. SONER	B. AYDOĞAN	Doç. Dr. H. YILMAZ	G. MISIR

T.C.
İstanbul Anadolu
18. İŞ MAHKEMESİ

TENSİP ZAPTI
(BOZMA)

ESAS NO : 2016/213 Esas
HAKİM : SELMA SEVİM 35439
KATİP : AHMET ANTÜRK 181534
DAVACI : MAHMUT MELİH TAŞKIN - , Merkez/ İSTANBUL
VEKİLİ : Av. ALİ KÜVER - Darülaceze Cd. Nergis İş Merkezi No:34/4
Okmeydanı Kağıthane/ İSTANBUL
DAVALI : 1- ALIŞAN ULUSLARARASI TAŞIMACILIK VE TİCARET A.Ş.
- Kayışdağı Cd. Kar Plaza D- Blok Kat 5 İçerenköy Kadıköy/
İSTANBUL
VEKİLİ : Av. BAHAR SÜR - Levent Mah. Altzeren Sok. No:1, 1.Levent
Beşiktaş/ İSTANBUL
DAVALI : 2- SGK - Samsun İl Müdürlüğü SAMSUN
VEKİLİ : Av. HÜSEYİN ULTAV - İstasyon Caddesi (Tütüncü Mehmet
Efendi Cad.) Karanfil Sk Uğur Apt N:16/8 Göztepe Kadıköy/
İSTANBUL
DAVA : Tespit (Sosyal Güvenlik Hukuku İle İlgili Tespit Davaları)
DAVA TARİHİ : 04/02/2013
YENİLEME TARİHİ : 13/04/2016

Mahkememizden verilen 11/11/2014 tarih ve 2013/117 Esas 2014/499 sayılı kararı
'nin tarih ve Esas Karar sayılı ilâmiyle BOZULMAKLA, dava mahkememizin yukarıdaki
esasına kaydı yapıpıncı incelendi:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1- Taraflara vekillerine tensip zaptı ve yargıtay ilamının tebliğine,
2- Bozma kararına uyulup uyulmama konusunun duruşmada dikkate alınmasına.
Bu nedenle duruşmanın 29/09/2016 günü saat 09:35'a bırakılmasına tensiben dosya
üzerinde karar verildi. 14/04/2016

Katip 181534
E imza

Hakim 35439
E imza